

ÜÇÜNCÜ DEVRE SESLERİNİN PORTE VE NEY ÜZERİNDEKİ YERLERİ

Üçüncü devre sesleri ile eser icrasına başlamadan önce, öğrendiğimiz 7 perdenin, porte üzerindeki yerlerini, Ney üzerindeki tutuş pozisyonları ile karşılaştıralım.

Aşağıdaki tablolarda, **Ney metodu sayfa 083**'de görülen pozisyonlar, profesyonelce Ney üflendiği zaman tutulması gereken pozisyonlardır.

Çünkü Ney'ler açılırken bu pozisyonlarda akort edilir.

Fakat neyzenlerin bir kısmı Ney'e destek vererek tutmayı tercih ederler.

Bu sebeple destekli tutuş pozisyonlarını da göreceğiz.

Ney üflemeye yeni başladığınız için Ney'e destek vermeye gerek duyacaksınız. Aşağıdaki tablolarda, **Ney metodu sayfa 084**'de görülen pozisyonlar, sesleri etkilemeden doğru destek parmakları ile tutularak uygulanmış pozisyonlardır. Fakat bu pozisyonları bir yıl ney üfledikten sonra uygulamanızı öneriyorum.

Aşağıdaki tablolarda, **Ney metodu sayfa 085**'de görülen destekli tutuş pozisyonları, Ney üflemeye yeni başlayanlar için en kolay destekli tutuş pozisyonlarıdır.

Bir yıl bu şekilde üfledikten sonra **Ney metodu sayfa 084**'deki pozisyonları uygulamanızı öneriyorum.

4-5 yıl Ney üfledikten sonra **Ney metodu sayfa 083**'de görülen pozisyonlardaki gibi tutmanız gerekir.

Fakat profesyonel neyzenlerin destekli tutuş pozisyonlarında Ney üflerken destek parmaklarından etkilenecek pestleşen perdeleri kendilerinin bile haberi olmadan beyinlerinin tolere ederek üflediği de bir gerçektir.

PLACES Of The THIRD DEGREE SOUNDS On The STAVE And NEY

Before we start playing a piece with the third degree sounds, let's compare the places of the 7 pitches that we have learnt on the stave and on the ney.

The positions seen below on **Ney method page 083** are the positions to maintain in order to play the ney in a professional way.

Because neys are tuned in this position while they are being opened.

But some neyzens prefer to hold the ney supporting it.

So, we will see the supported holding positions as well.

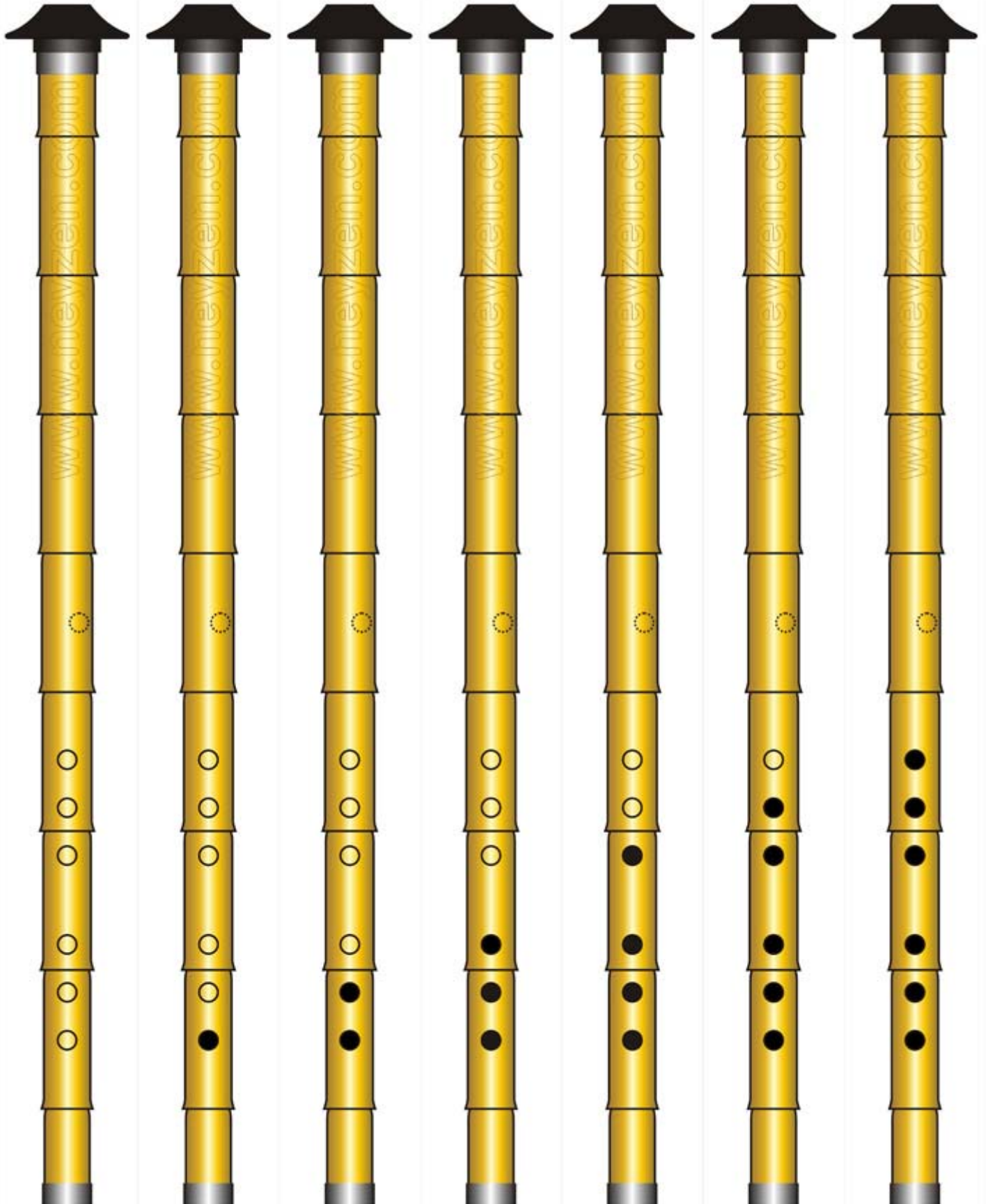
Since you are a beginner you will need to support the ney. The positions on **Ney method page 084** seen in the tables below are the ones taken holding the ney with the correct supporting fingers without affecting the sound. But I advise you to try these positions after you have played the ney for one year.

The supported holding positions on **Ney method page 085** seen in the tables below are the easiest supported holding positions for new beginners.

I advise you to try the positions on **Ney method page 084** after you have played the ney this way for one year.

After you have played the ney for 4 or 5 years, you should hold the ney in the positions seen on **Ney method page 083**.

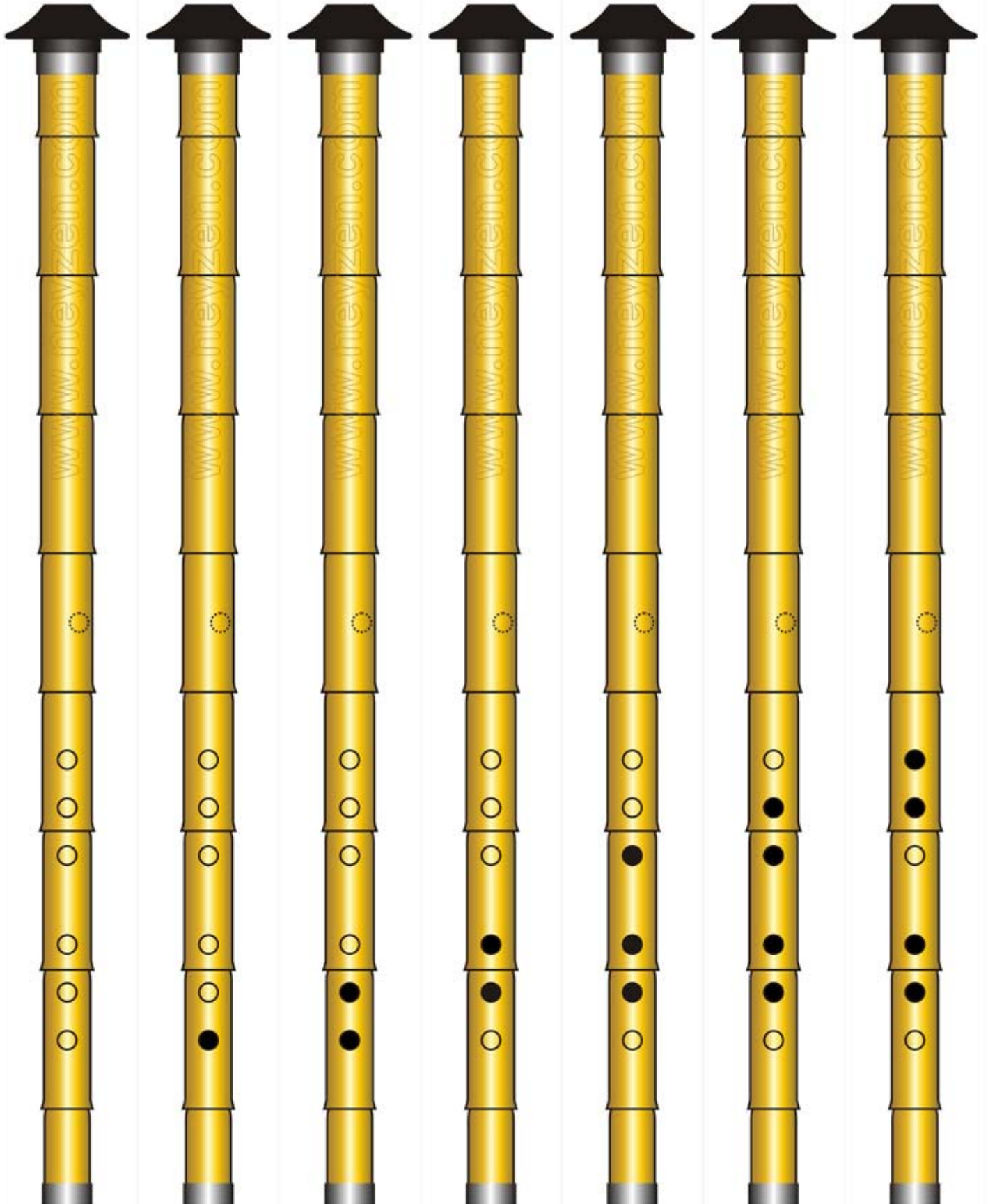
But it is true that when professional neyzens play in these positions they unconsciously make up for the sounds coming out lower because of the supporting fingers.

- Kapalı / Closed
- Açık / Open

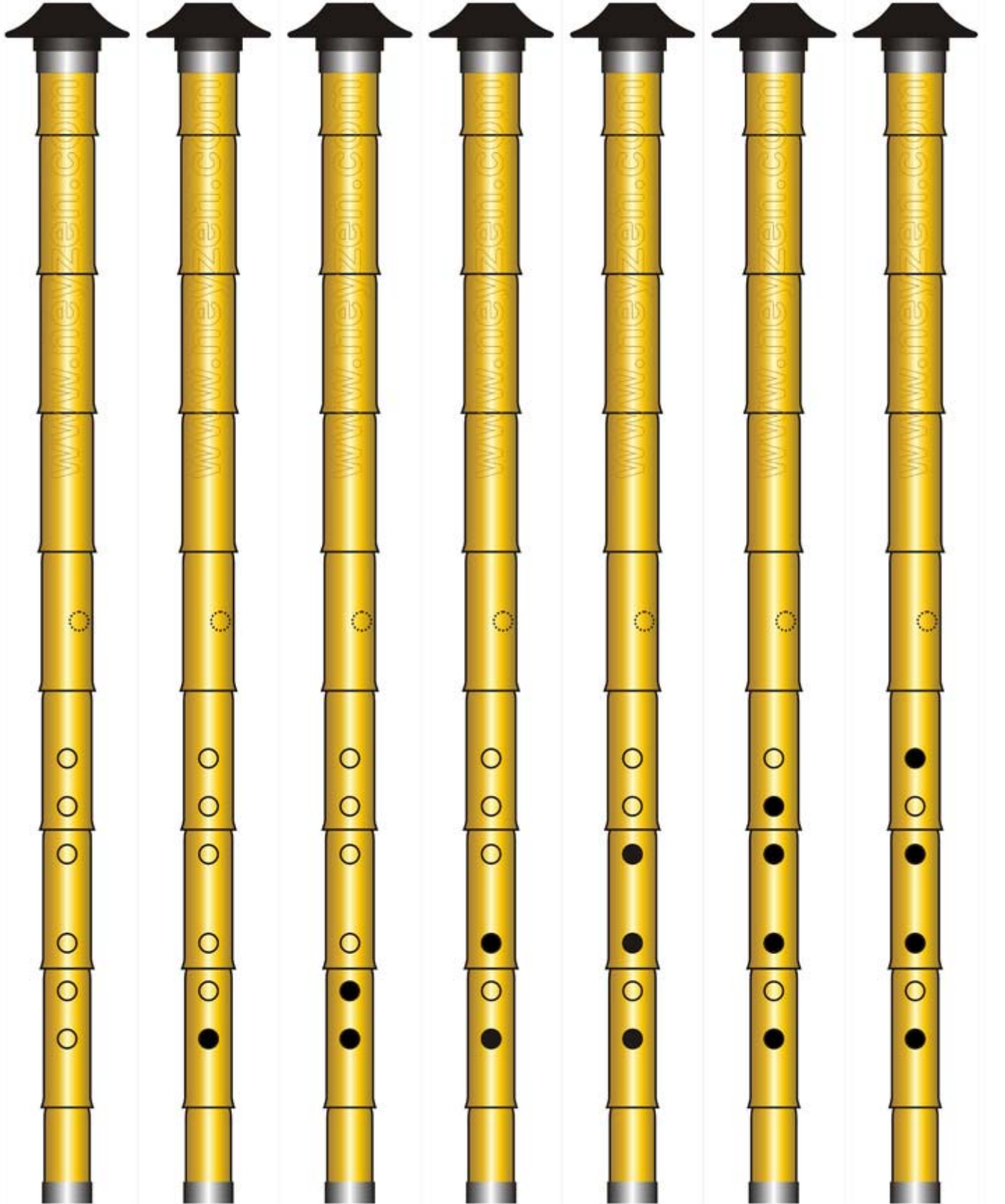
Üçüncü devre sesleri desteksiz tutuş pozisyonları
Non-Supported holding positions for third degree sounds

NEVÂ HÜSEYNÎ ACEM EVC GERDÂNIYE NİM ŞEHNÂZ MUHAYYER

- Kapalı / Closed
- Açık / Open

Üçüncü devre sesleri destekli tutuş pozisyonları-1
Supported holding positions for third degree sounds-1

- Kapalı / Closed
- Açık / Open

Üçüncü devre sesleri destekli tutuş pozisyonları-2
Supported holding positions for third degree sounds-2

İkinci devre sesleri ile aynı pozisyonda iken, soğuk nefes üfleyerek bulduğumuz üçüncü devre sesleri rasgele çıkmaz, belli bir sistem içerisinde. Şimdi bu sistemi inceleyelim.

The third degree sounds that we find by giving cool breath when we are in the same position with the one of the second degree sounds do not come out randomly. They come in a system. Now let's learn this system.

Üçüncü devre sesleri, ikinci devre seslerinin "**ÜST TAM BEŞLİ**"sidir. Daha iyi anlayabilmek için beşlinin tarifini yapalım.

The third degree sounds are the "**UPPER WHOLE FIFTH**" of the second degree sounds. In order to understand better, let us describe what is a fifth.

BEŞLİ: Her hangi bir sesin, üstten veya alttan kendi dahil beşinci sesidir. (Resim no:0047)

FIFTH: It is the fifth sound, upwards or downwards, of any sound including that sound itself. (Picture no:0047)

Resim no:0047

Picture no:0047

www.neyzen.com

Beşliler - (Fifths)

Yücel Müzik

Alt Beşli
(Lower Fifth)

Üst Beşli
(Upper Fifth)

Yücel Müzik
17.04.2011

Üç çeşit 5li vardır;

Tam 5li: Dört aralığın toplamı 31 koma ise **tam 5li**dir.

Artık 5li: Dört aralığın toplamı 31 komadan fazla ise **artık 5li**dir.

Eksik 5li: Dört aralığın toplamı 31 komadan az ise **eksik 5li**dir.

Konumuz üst 5 li'ler olduğu için, üç çeşit üst 5 li'nin örneklerini görelim. (**Resim no:0048**)

Aşağıdaki örneklerini gördüğümüz 35 komalık Artık 5 li veya 26 komalık Eksik 5 li, çok değişik arızalarla yazılabilir. Artık veya eksik 5 li olabilmesi için önemli olan 31 komadan fazla veya az olmasıdır.

There are three kinds of 5th:

Whole 5th: If the total of four intervals is 31 commas, it is a **whole 5th**.

Remaining 5th: If the total of four intervals is more than 31 commas, it is a **remaining 5th**.

Missing 5th: If the total of four intervals is less than 31 commas, it is a **missing 5th**.

Because our subject is upper fifths, let us see the examples of three kinds of up 5th. (**Picture no:0048**)

The 35 comma-remaining 5th or the 26 comma-missing 5th, the examples of which we see below, can be written with various sharps and flats. In order to be a remaining or missing 5th, it should be more or less than 31 commas.

Resim no:0048

Picture no:0048

www.neyzen.com

Beşliler (Fifths)

Yücel Müzik

Üst tam beşli
(Upper whole fifth)

Tam Beşli - (Whole Fifth): 9+9+4+9=31 Koma (Commas)

Üst artık beşli
(Upper Remaining fifth)

Artık Beşli - (Remaining Fifth): 9+9+4+13=35 Koma (Commas)

Üst eksik beşli
(Upper Missing fifth)

Eksik Beşli - (Missing Fifth): 9+9+4+4=26 Koma (Commas)

Yücel

17.04.2011

Aşağıdaki tabloda, (Resim no:0049) ikinci devre seslerini üflediğimiz pozisyonda, soğuk nefes üfleyerek bulduğumuz üçüncü devre seslerinin, ikinci devre seslerinin "Üst tam 5 li" leri olduğunu görmekteyiz.

Resim no:0049

In the position we play the second degree sounds, seen in the table below (Picture no:0049) you see that the third degree sounds which we produce by giving cool breath are the "Upper Whole 5th"s of the second degree sounds.

Picture no:0049

www.neyzen.com

İkinci devre seslerinin üst tam beşli (Üçüncü devre sesleri)
The whole fifth of second degree sounds (The third degree sounds)

Yücel Müzik

Üst tam beşli
(Upper whole fifth)

9 Koma (9 Commas) 9 Koma (9 Commas) 4 Koma (4 Commas) 9 Koma (9 Commas)

Rast'ın "üst tam beşli"si Nevâ'dır.
"The upper whole fifth" of Rast is Nevâ.
 $9+9+4+9 = 31$ Koma (Commas)

Üst tam beşli
(Upper whole fifth)

9 Koma (9 Commas) 4 Koma (4 Commas) 9 Koma (9 Commas) 9 Koma (9 Commas)

Dügâh'ın "üst tam beşli"si Hüseyinî'dir.
"The upper whole fifth" of Dügâh is Hüseyinî.
 $9+4+9+9 = 31$ Koma (Commas)

Üst tam beşli
(Upper whole fifth)

9 Koma (9 Commas) 9 Koma (9 Commas) 9 Koma (9 Commas) 4 Koma (4 Commas)

Kürdî'nin "üst tam beşli"si Acem'dir.
"The upper whole fifth" of Kürdî is Acem.
 $9+9+9+4 = 31$ Koma (Commas)

Üst tam beşli
(Upper whole fifth)

5 Koma (5 Commas) 9 Koma (9 Commas) 9 Koma (9 Commas) 8 Koma (8 Commas)

Segâh'ın "üst tam beşli"si Evc'dir.
"The upper whole fifth" of Segâh is Evc.
 $5+9+9+8 = 31$ Koma (Commas)

Üst tam beşli
(Upper whole fifth)

9 Koma (9 Commas) 9 Koma (9 Commas) 4 Koma (4 Commas) 9 Koma (9 Commas)

Çârgâh'ın "üst tam beşli"si Gerdâniye'dir.
"The upper whole fifth" of Çârgâh is Gerdâniye.
 $9+9+4+9 = 31$ Koma (Commas)

Üst tam beşli
(Upper whole fifth)

5 Koma (5 Commas) 9 Koma (9 Commas) 4 Koma (4 Commas) 13 Koma (13 Commas)

Nîm Hicâz'ın "üst tam beşli"si Nîm Şehnâz'dır.
"The upper whole fifth" of Nîm Hicâz is Nîm Şehnâz.
 $5+9+4+13 = 31$ Koma (Commas)

Üst tam beşli
(Upper whole fifth)

9 Koma (9 Commas) 4 Koma (4 Commas) 9 Koma (9 Commas) 9 Koma (9 Commas)

Nevâ'ın "üst tam beşli"si Muhayyer'dir.
"The upper whole fifth" of Nevâ is Muhayyer.
 $9+4+9+9 = 31$ Koma (Commas)